

Nærings- og fiskeridepartementet
Fiskeri- og havbruksavdelingen

Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
Postmottak@nfd.dep.no

NORSKE SJØMATBEDRIFTERS
LANDSFORENING

Trondheim, 18 april 2018

Høringssvar til Akvakultur: Høring – utkast til forskrift om kapasitetsøkning for tillatelser til akvakultur med matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret i 2018, deres ref. 18/1505-1.

Innledning

Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) viser til høringsbrev av 7. mars 2018. NSL avgir i det følgende innspill til høringen.

Regjeringen foreslår å tildele nye laksetillatelser gjennom auksjon definert som en klokkeauksjon. Slik NSL forstår auksjonen er det en åpen, simultan auksjon, hvor priser og vinnere i hvert produksjonsområde fastsettes over flere budrunder. Budgivere/aktører kan med noen begrensninger by på det antall tonn de ønsker, noe som er en positiv tilnærming, da mindre aktører kan delta og by på en mengde som er mindre enn en hel tillatelse på 780 tonn MTB.

NSL organiserer både oppdrettere, slakterier, foredlingsbedrifter og eksportører. NSL er bekymret for at auksjonsprinsippet ikke tar tilstrekkelig hensyn til de lokalt eide aktørene. NSL er opptatt av at de lokalt eide aktørene sikres de samme mulighetene til å delta i havbruksveksten som de nasjonale aktørene.

Dersom den tilbudte veksten ble tildelt i hele konsesjoner, ville eksponeringen for de lokalt eide aktørene være for stor og det var kun de nasjonale aktørene som hadde tilstrekkelig risikoavlastning i egen balanse til å kunne gå inn i auksjonsordningen. Vi er glad for at Nærings- og fiskeridepartementet har vært lydhøre for de bekymringer NSL har knyttet til dette ene punktet. Likevel er NSL redd for at denne tilpasningen alene ikke er tilstrekkelig til å ivareta en reell mulighet for de lokalt eide selskapene til å delta i veksten.

Vurderinger

NSL frykter at de lokalt eide aktørene står i fare for å bli utmanøvrert som et resultat av auksjonsprinsippet man legger opp til. Selv om de enkelte aktørene selv kan velge hvilken tonnasje man ønsker å kjøpe, er ikke det samlede tilbudet i hvert enkelt produksjonsområde større enn at de nasjonale aktørene uproblematisk kan by på hele det tilbudte konsesjonsvolumet. Slik auksjonsprinsippet er lagt opp, vil det med stor sannsynlighet ende opp med at flere nasjonale aktører byr på hele volumet i hvert enkelt produksjonsområde. Så lenge man ikke har en differensiering i selve auksjonen, har det ingen effekt for de lokalt eide aktørene at man kan by på mindre konsesjonsvolum. Interessen for veksten vil allikevel være så stor at man ikke når opp i en slik auksjonsrunde som man her legger opp til. De aktørene som byr på hele den tilbydde veksten i hvert område, vil mest sannsynlig også være de mest standhaftige budgiverne. Spesielt vil dette være tilfelle, dersom flere nasjonale aktører byr på hele den tilbydde veksten i de respektive områdene.

NORSKE SJØMATBEDRIFTERS LANDSFORENING

Postboks 639 Sentrum
7406 Trondheim

Telefon: 73 84 14 00
Telefax: 73 84 14 01

Foretaksnr: 971455020
E-post: post@nsl.no

www.nsl.no

Selv om også små oppdrettere og lokalt eide aktører driver lønnsomt vil de store nasjonale aktørene har bedre finansiell løfteevne. Dermed har de store nasjonale aktørene en betydelig større mulighet å ta større risiko og har en sterkere finansiell mulighet til å gå seirende ut av budrundene.

Eksempler på dette er tildeling av frekvensressurser blant mobilselskapene. Disse auksjonsrundene har historisk blitt vunnet av de store nasjonale aktørene i bransjen.

Videre kan man også dra paralleller til salg av tv-rettigheter til store internasjonale arrangement. Prisenivået til vinneren(e) er av en så stor verdi slik at små aktører ikke har muligheter å nå opp.

NSL mener derfor det bør lages en skjermingsordning for aktører som på konsernnivå har under 20 konsesjoner. Denne skjermingsordningen bør sørge for at disse aktørene kan sikre seg totalt 6 prosent vekst. Her forutsettes det at de første 2 prosentene er anskaffet gjennom forrige runde. Dersom enkelte av disse aktørene likevel ønsker å delta i mer enn 6 prosent vekst, kan disse aktørene avstå fra den faste veksten på 6 prosent og heller delta i auksjonen om en større andel av den tilbudte veksten.

Eksempelvis: I produksjonsområde 11 er det 4 lokale aktører med tilsammen 10 konsesjoner i området. Hvis disse aktørene kan sikre 4 prosent vekst i denne runden i tillegg til de 2 prosent som ble kjøpt i foregående runde, vil det tilsvare 378 tonn av de 1653 tonn tilgjengelig av tillatelseskapasiteten i tildelingsrunden. Dermed vil det stå igjen 1275 tonn tilgjengelig for auksjon.

I produksjonsområde 11 er det også allerede etablert fire nasjonale aktører som man kan forvente hver for seg vil by på hele det utbydde konsesjonsvolumet, og etterspørselen vil umiddelbart være flere hundre prosent over tilgjengelig kapasitet. Dette betyr at det etter alle solemerker vil være svært vanskelig for de lokalt eide aktørene å nå gjennom med bud på mindre fraksjoner av det tilbudte konsesjonsvolumet.

Tilsvarende i produksjonsområde 7. I PO-7 er det 7 lokale aktører med tilsammen 35 konsesjoner i området. Hvis disse aktørene kan sikres ytterligere 4 prosent vekst og komme opp på 6 prosent vekst i PO-7, vil det tilsvare 1092 tonn av de 1931 tonn tilgjengelig. Dermed vil det stå igjen 839 tonn tilgjengelig for auksjon. Også her vil det være flere nasjonale aktører som hver for seg vil by på hele det tilbudte konsesjonsvolumet.

NSL vil også minne om at man kan se konkurransevridende utslag i forhold til aktørene som tilfredsstillende unntaksordningen. Her får alle aktørene som oppfyller kriteriene – uten konkurranse – ta del i hele veksten på 6 prosent til fast pris, selv i røde produksjonsområder. Aktører i grønne områder får kun delta i 2 prosent vekst. Derfor mener NSL at prisen for vekst inn under den foreslåtte skjermingsordningen bør tilbys til det laveste av prisen for 2 prosent i forrige runde og gjennomsnittlig auksjonspris.

Trafikklysordningens forankring og legitimitet i næringen har vært utfordret gjennom det siste årets debatt, spesielt om kunnskapsgrunnlaget. NSL vil ikke gå inn på dette her. Vi finner det allikevel nødvendig å advare mot en ytterligere svekking av incitamentene til å holde en god miljøsituasjon. Dette skjer etter vårt skjønn på to måter.

- For det første vil man ved å åpne opp for nye aktører, la eksterne nyte godt av arbeidet som den eksisterende næringen i et grønt produksjonsområde har lagt ned i sine respektive produksjonsområder. Dette kan gi en betydelig svekkelse av den kollektive interessen av å holde en god miljøtilstand.
- For det andre vil aktørene som nærmest før auksjonen har startet og som ser at man ikke har mulighet til å nå opp i en budrunde, ikke ha samme incitament for videre godt arbeid i produksjonsområdet.

NORSKE SJØMATBEDRIFTERS LANDSFORENING

Dersom man ønsker å legge til rette for nye aktører i havbruksnæringen, kan dette gjøres på andre måter enn å la nye aktører ta del i en vekst som bygger på den gode miljøsituasjonen de eksisterende aktørene har bygd opp.

Anbefalinger

Oppsummert er NSL bekymret og redd for at veksten som nå tilbys igjennom åpen auksjon ikke tar hensyn til de lokalt eide aktørene. Auksjonsformen som her anbefales vil mest sannsynlig ende opp med at flere nasjonale aktører byr på hele volumet i hvert enkelt produksjonsområde, som gjør at de lokalt eide aktørene ikke vinner frem.

- **Skjerming:**

NSL foreslår at det bør lages en skjerming for aktører som har under 20 konsesjoner på konsernivå, som vil være med å sikre at auksjonsformen ikke skaper for store fordeler for de nasjonale aktørene.

- **Nei til nye aktører i auksjonen:**

NSL ser en større utfordring i kriteriene i auksjonen hvor det åpner for at nye aktører kan by på tillatelser. Om regjeringen ønsker å legge til rette for nye aktører i havbruksnæringen, bør dette gjøres på andre måter enn å la nye aktører ta del i en vekst som bygger på den gode lusesituasjonen de eksisterende aktørene har bygd opp.

- **Krav til hvem som kan stille:**

Det bør stilles krav til hvem som kan delta i auksjonen. NSL mener at det må være et minstekrav at auksjonen forbeholdes aktører som allerede er i næringa, da veksten har bakgrunn og begrunnelse i den gode miljøsituasjonen disse aktørene sammen jobber for.

- **Belønne aktører som driver godt:**

En god incitamentsordning blir enda viktigere i fremtiden, dersom målet er å bringe inn fiskehelse og miljøforhold i vurderingen. Dersom Nærings- og fiskeridepartementet ønsker å slippe nye aktører inn i havbruksnæringen, mener NSL at dette bør gjennomføres utenom trafikklysendningen, ettersom dette først og fremst bør være en incitamentsordning som belønner aktørene som driver godt.

Med vennlig hilsen
Norges Sjømatbedrifters Landsforening.

Robert Eriksson
Administrerende direktør

Lars Klungreseth
Fagsjef Havbruk – industrier og eksport

Alf-Göran Knutsen
Leder oppdrettsutvalget

NORSKE SJØMATBEDRIFTERS LANDSFORENING